

Preek gehouden door ds. Jaap Bakker op zondag 17 augustus 2025 in de Agneskerk te Goutum.

Schriftlezingen: Genesis 18, 16-33 Abraham doet voorbede voor Sodom en Gomorra
Lucas 11, 1-13 “Heer, leer ons bidden”

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

We horen de vraag van één van de discipelen, maar hij vraagt het natuurlijk namens allen: Heer, leer ons bidden. Opvallend: ze zijn al een poos met Jezus onderweg en het gebed zal hen vanuit hun joodse achtergrond niet onbekend zijn geweest, en dan hier, halverwege het evangelie deze vraag “Heer, leer ons bidden”.

Mag ik er dit in horen: de ontmoeting met Jezus is anders en groter, ja genadig anders en genadig groter dan wij van nature hadden gedacht. Wat in Hem en door Hem aan het licht is gekomen dat kunnen wij niet zomaar begrijpen of bevatten, de discipelen niet en wij ook niet. Daarom die vraag “Heer, leer ons bidden”. De vraag van de discipelen is ook onze vraag. Rondom het gebed komen alle vragen van het geloof samen. Dat is altijd al zo geweest: verlegenheid met het gebed. We komen het in de bijbel zelf al tegen. In Romeinen 8, 26 verzucht Paulus “Wij weten niet wat wij bidden zullen naar behoren”. Terwijl voor ons gevoel iemand als Paulus toch wel op de toppen van het geloof leefde. En dan toch die verzuchting dat wij niet weten wat wij bidden zullen naar behoren. Uit 2 Corinhtiërs 12 weten wij dat Paulus geleden heeft onder een doorn in het vlees. Hij heeft dringend gebeden dat hij daarvan verlost mocht worden, maar hij kreeg als antwoord “Mijn genade is u genoeg”, of in de fryske bibeloersetting “Myn genede is alles dêrst ferlet fan hast”.

Dat mocht voor Paulus genoeg zijn en het mag ook voor ons onder omstandigheden genoeg zijn: “Mijn genade is u genoeg”.

Bidden is niet vanzelfsprekend, dat kunnen we gemakkelijk begrijpen. Het gebedsleven kent zijn hoogtepunten en zijn dieptepunten, zijn ups en downs, sleur ligt op de loer.

Het gebedsleven vraagt om discipline, ordening, aandacht. Nee, bidden is niet vanzelfsprekend, maar het is in de kern wel eenvoudig,.

Als Jezus op de vraag van zijn leerlingen hen leert bidden dan leert Hij hen het Onze Vader. In Lucas 11 in een iets kortere vorm dan in Mattheüs 6, 9-13, maar in wezen gaat het om hetzelfde. Bij Mattheüs staat het Onze Vader midden in de Bergrede, die grote rede waarmee Jezus zijn optreden begint. De vorm waarin wij het Onze Vader bidden komt uit het evangelie van Mattheüs, en Jezus zegt daar tegen zijn leerlingen dat ze geen omhaal van woorden moeten gebruiken bij het bidden, en dan leert Hij hen het Onze Vader.

Houd het bij het bidden eenvoudig zegt Jezus met zoveel woorden en dan worden in het Onze Vader eerst de dingen genoemd die van God uit belangrijk zijn: het heiligen van Zijn Naam, de komst van Zijn koninkrijk en het geschieden van Zijn wil. Dan komen de zaken van ons mensen aan de orde: het dagelijks brood, de vergeving van zonden en het staande blijven in de verzoeking. En het mag uitlopen op de lofprijzing: want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid, amen.

Bidden is iets van God en mens sámen: dat is toch ook de bedoeling van zowel in de hemel – bij U, door U, zo ook op de aarde – bij ons, door ons.

Zeker: wij mogen iets van God verwachten, maar omgekeerd: Hij verwacht ook iets van ons.

Bidden is niet vrijblijvend. Wij bidden om vrede: dan zijn wij ook mensen van vrede.

Wij bidden met het oog op de nood in de wereld: dan zullen wij naar vermogen er ook aan bijdragen dat er iets aan gedaan wordt en dat de ergste nood gelenigd wordt.

Wij bidden voor hen die het moeilijk hebben en hun zorgen kennen: dan zullen wij ook daadwerkelijk naar hen omzien en met hen meeleven.

Na de gebeden en het Onze Vader volgt in de kerkdienst heel logisch de collecte als de daad bij het woord: zodat de dienst van de kerk kan doorgaan, juist ook in het dagelijkse leven.

Het Onze Vader is het gebed waar je altijd op terug kunt vallen. Er zijn kerken waar het de gewoonte is om de klok te luiden als het Onze Vader gebeden wordt. Dan weet de wereld dat er in de kerk gebeden wordt, gebeden wordt voor de wereld waarin wij gesteld zijn.

Het luiden van de klok als onderstreping van het Onze Vader: de kerk bidt voor de wereld. En de ene keer spreekt het je meer aan dan de andere keer, maar als woorden je ontvallen dan mag je terugvallen op het Onze Vader. En het is nooit verkeerd als je dingen (teksten) uit je hoofd kent: dan is het iets van jezelf, dan hoort het bij je geestelijke bagage, dan kun je er op terugvallen en er troost en bemoediging in vinden.

Een vader en een moeder zullen van harte het goede zoeken voor hun kinderen, en als er onder ons mensen in alle voorlopigheid toch best nog veel goede dingen gebeuren, hoeveel te meer mogen wij dan niet van Onze Vader in de hemel verwachten. Maar bidden is niet:

u vraagt, wij draaien,. Er staat wel: vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal worden open gedaan. Bidden is: gaan zien wat écht nodig is en weten wij wel zo goed wat nodig is? Het betekent : volhardend vragen en zoeken en kloppen. Niet opgeven maar volhouden, volharden in het vertrouwen dat het gebed gehoord zal worden.

Dat is toch ook de bedoeling van de gelijkenis die Jezus vertelt. Je kunt het knap lastig vinden als iemand je midden in de nacht lastig valt met een vraag om hulp. Maar als je even door denkt dan spreekt uit die houding zo'n groot vertrouwen en dat vertrouwen dat zal ik toch niet willen beschamen?! Wij mogen bij God aankloppen, al is het midden in de nacht, als is het midden op de dag. En dan staat er niet dat God alles zal geven wat wij Hem vragen, maar er staat dat Hij de Heilige Geest zal geven (bij Lucas) of dat Hij het goede zal geven (bij Mattheüs). Dat is het waar wij om mogen bidden en wat wij mogen blijven verwachten: de Heilige Geest, het goede.

Bidden doe je ook plaatsvervangend voor anderen. Denkt u aan het ontroerende verhaal uit Genesis 18, waar Abraham bidt voor Sodom en Gomorra... “als er nog tien rechtvaardigen zijn”... Zo houdt Abraham de menselijkheid hoog, en u weet misschien dat er tien mensen nodig zijn om de dienst in de synagoge te kunnen laten doorgaan. Die tien: dat is Gods eersteling, drager van de belofte. Omwille van die tien valt er voor allen heil te verwachten. Het is een zegen als er toch altijd weer mensen zijn die de menselijkheid hoog houden, zoals die man die bij het bombardement van Rotterdam op 14 mei 1940 alleen maar uitriep: “Ik neem het niet, ik leg me er niet bij neer”. Bidden kan ook protesteren zijn.

Tenslotte geef ik u het volgende citaat door van Albert Einstein, een groot geleerde van joodse afkomst en met de Zwitserse en de Amerikaanse nationaliteit. Hij is vooral bekend geworden door de relativiteitstheorie.

Welnu, Albert Einstein heeft eens heel kernachtig gezegd:

Bidden verandert de wereld niet,
maar bidden verandert de mens
en de mens verandert de wereld.

